

Datum
2023-10-04
Vår referens
Malin Kempengren
Utvecklingssekreterare
malin.kempengren@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss angående Motion av John Eklöf (M) och Farishta Sulaiman (M) angående utökad samverkan mellan skola och socialtjänst

GRF-2023-21151

Sammanfattning

Grundskolenämnden har getts möjlighet att lämna ett yttrande till kommunfullmäktige gällande motion från Moderaterna angående utökad samverkan mellan skola och socialtjänst. Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ge arbetsmarknads- och socialnämnden och grundskolenämnden i uppdrag att utreda möjligheten att införa skolsociala team på grundskolor i Malmö, samt att utreda möjligheten att stationera socialsekreterare på grundskolor i Malmö.

För grundskoleförvaltningen är förebyggande och tidiga insatser för barn och unga som riskerar en ogynnsam utveckling en prioriterad fråga. Ett fungerande samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen är avgörande för att kunna nå de barn och föräldrar som behöver stöd, och för att insatserna ska få önskad effekt. Grundskoleförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen har en etablerad samverkan på strukturell nivå och i individärenden. Från och med hösten 2023 kommer det gemensamma ansvaret för samverkan regleras i en särskild överenskommelse mellan arbetsmarknads- och socialförvaltningen, grundskoleförvaltningen samt funktionsstödsförvaltningen. Till överenskommelsen ska förvaltningarna ta fram en gemensam utvecklingsplan. Förvaltningarna har identifierat ett antal gemensamma utvecklingsområden och utreder på vilket sätt samverkan ska förbättras så att fler barn kan få stöd. Det omfattar bland annat att undersöka förutsättningarna för skolsociala team och socionom i skola. Arbetet pågår och fortsätter under 2024.

Mot bakgrund av ovanstående anser förvaltningen att grundskolenämnden ska föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Förslag till beslut

Grundskolenämnden föreslås besluta

1. Grundskolenämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och skickar det till kommunfullmäktige.
2. Grundskolenämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Beslutsunderlag

- Motion av John Eklöf (M) och Farishta Sulaiman (M) angående utökad samverkan mellan skola och socialtjänst
- G-Tjänsteskrivelse GRNAU 231013 Remiss angående Motion av John Eklöf (M) och Farishta Sulaiman (M) angående utökad samverkan mellan skola och socialtjänst
- Förslag till yttrande GRNAU 231013 Remiss angående Motion av John Eklöf (M) och Farishta Sulaiman (M) angående utökad samverkan mellan skola och socialtjänst

Beslutsplanering

Grundskolenämndens arbetsutskott 2023-10-13

Grundskolenämnden 2023-10-25

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Ärendet

Grundskolenämnden har getts möjlighet att lämna ett yttrande till kommunfullmäktige gällande motion av John Eklöf (M) och Farishta Sulaiman (M) angående utökad samverkan mellan skola och socialtjänst.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ge arbetsmarknads- och socialnämnden och grundskolenämnden i uppdrag att utreda möjligheten att införa skolsociala team på grundskolor i Malmö, samt att utreda möjligheten att stationera socialsekreterare på grundskolor i Malmö.

Motionen beskriver att i det förebyggande sociala arbetet är tidiga insatser avgörande för att kunna hjälpa unga människor som uppvisar olika former av riskbeteenden och som riskerar att hamna snett i livet. Förtroendet för socialtjänsten måste stärkas och trösklarna för att ta emot hjälp behöver sänkas. Motionärerna hänvisar till pilotprojekt i Stockholm avseende skolsociala team där socialtjänsten och skolan samverkar för att utsatta barn och unga får ökad skolnärvaro och bättre måluppfyllelse.

Bakgrund

Grundskolenämndens ansvar

Grundskolas uppdrag enligt skollagen (2010:800) är att skapa en skola av god kvalitet för alla, där de nationella målen uppfylls och där lärandet upplevs som meningsfullt, stimulerande och tryggt. Alla elever i skolan ska också ha tillgång till elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsans uppdrag är att arbeta främjande och förebyggande till stöd för elevernas lärande, utveckling och hälsa.

I Malmö stad ansvarar grundskolenämnden för att tillhandahålla utbildning i kommunal

förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem. Grundskolenämnden ansvarar också för att utbildningen i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola bidrar till att främja elevernas utveckling och social gemenskap som ger en god grund för aktivt deltagande i samhällslivet. Grundskolenämnden har också i uppdrag att aktivt samverka med andra förvaltningar och övriga aktörer som berör grundskolenämndens verksamhet.¹

Arbetsmarknads- och socialnämndens ansvar

Socialtjänstens ansvar regleras i socialtjänstlagen (SoL 2001:453). I 5 kap 1§ beskrivs socialtjänstens ansvar för barn och unga. Socialtjänsten ska bland annat bedriva förebyggande och uppsökande arbete för att förhindra att barn och unga far illa och tillsammans med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs, uppmärksamma och verka för att barn och unga inte vistas i miljöer som är skadliga för dem. Socialtjänsten ska särskilt följa utvecklingen hos barn och unga som har visat tecken till en ogynnsam utveckling samt i nära samarbete med hemmen sörja för att barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver och, om barnets eller den unges bästa motiverar det, vård och fostran utanför det egna hemmet.

I Malmö stad ansvarar arbetsmarknads- och socialnämnden för att handlägga ärenden och fatta samt verkställa beslut om bistånd enligt socialtjänstlagen samt enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga. Nämnden ska erbjuda öppenvård till barn och unga. Arbetsmarknads- och socialnämnden ansvarar även för att tillhandahålla förebyggande och uppsökande insatser avseende barn och unga.²

Tidiga insatser

Nationella aktörer och kunskapsunderlag lyfter fram vikten av tidiga insatser för barn och unga som riskerar en ogynnsam utveckling. För att tidiga insatser ska vara effektiva behöver de verksamheter som möter barn samverka med varandra. Skyldigheten att samverka regleras i aktuell lagstiftning för de olika aktörerna såsom skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård.

Regeringen gav den 16 mars 2017 Skolverket och Socialstyrelsen i uppdrag att tillsammans genomföra ett utvecklingsarbete i syfte att förbättra samverkan mellan elevhälsan, hälso- och sjukvården och socialtjänsten, så att barn och unga får tidiga och samordnade insatser. Uppdraget avslutas 2023.³

En del av uppdraget har varit att identifiera framgångsfaktorer samt juridiska och strukturella hinder för samverkan. Skolverket och Socialstyrelsen har följt och gett stöd till lokala utvecklingsarbeten kommuner och regioner med fokus på tidiga och samordnade insatser till barn och unga. Malmö stad har deltagit med pilotprojektet *Trygga barnet*, som beskrivs närmare under nästa rubrik.

Regeringen har våren 2023 beslutat om ett uppdrag till Statens skolverk och Socialstyrelsen att stödja skolhuvudmän och socialtjänst när det gäller att inrätta och organisera s.k. skolsociala team i grundskolan och gymnasieskolan. Myndigheterna ska kartlägga, följa upp och analysera

¹ [Reglemente för grundskolenämnden \(sharepoint.com\)](#)

² [Reglemente för arbetsmarknads- och socialnämnden \(sharepoint.com\)](#)

³ [Uppdrag att genomföra ett utvecklingsarbete för tidiga och samordnade insatser för barn och unga - Regeringen.se](#)

hur skolhuvudmän och socialtjänst har organiserat och bedrivit verksamhet i skolsociala team. Till satsningen kopplas ett statsbidrag som delas ut till skolhuvudmän för åren 2023–2025.⁴

Samverkan mellan grundskolenämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden

Grundskolenämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden samverkar kring stöd och insatser till barn och unga på flera sätt. Samverkan med grundskolan är en central del i alla socialtjänststöröenden som rör barn i skolålder oavsett om det rör utredning, öppenvårdsinsatser eller placering utanför hemmet.

Grundskoleförvaltningen samverkar även med arbetsmarknads- och socialförvaltningen i förebyggande och tidiga insatser, bland annat genom *SSPF* och *Trygga barnet*. *SSPF (samverkan skola socialtjänst polis fritid)* är en modell för samverkan som används på universell nivå. *SSPF* utgörs av skolområdesbaserade nätverk som träffas regelbundet. Modellen utökas kontinuerligt med fler skolor och nätverk.⁵

Trygga barnet är modell för samverkan på individnivå med syfte att tidigt uppmärksamma och vid behov ge samordnat stöd till barn som riskerar en negativ utveckling. *Trygga barnet* bygger på *Skottlandsmodellen*⁶ Och har genomförts som ett pilotprojekt. Under hösten 2023 kommer arbetet med att implementera *Trygga barnet* att starta.

Gränsöverskridande teamet finns i ett delområde i staden. Teamet består av socionomer anställda av arbetsmarknads- och socialförvaltningen och grundskoleförvaltningen och arbetar med att ge tidigt stöd till barn och deras familjer.

Förvaltningarna arbetar tillsammans i den skolsociala insatsen Lotsen för barn med problemskapande beteende i skolan samt i Flex-teamet för barn i låg- och mellanstadiet med omfattande skolfrånvaro. Förvaltningarna kommer att fortsätta utveckla insatserna, bland annat för att kunna erbjuda stöd till elever i högstadiet med omfattande skolfrånvaro.

Grundskoleförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen har initierat en utredning om hur skolsociala team och skolsocionom skulle kunna organiseras i Malmö stad. Förvaltningarna undersöker bland annat hur dessa funktioner kan samordnas med *SSPF* och *Trygga barnet*. Grundskoleförvaltningen har även tagit del av Arbetsmarknads- och socialförvaltningens genomlysning av vilka insatser och resurser som skulle kunna användas för ett stärkt stöd till skolorna. Förvaltningarna har genomfört ett gemensamt studiebesök i en kommun som har skolsocionom, det vill säga en socionom anställd av socialtjänsten som arbetar i grundskolan med att ge stöd till barn och föräldrar samt stärka samverkan mellan socialtjänst och skola. Till stöd för att utveckla insatserna avser grundskoleförvaltningen att ansöka om ovan nämnda statsbidrag för skolsociala team.

Från och med hösten 2023 kommer det gemensamma ansvaret för samverkan regleras i en särskild överenskommelse mellan arbetsmarknads- och socialförvaltningen, grundskoleförvaltningen och funktionsstödsförvaltningen. Behoven av tidigt och samordnat stöd till de barn som har en funktionsnedsättning som berättigar till insatser enligt LSS behöver uppmärksammas. Till överenskommelsen ska förvaltningarna ta fram en gemensam

⁴ [Regeringen satsar på skolsociala team för att minska långvarig frånvaro i skolan - Regeringen.se](#)

⁵ [SSPF \(skola socialtjänst polis fritid\) - Socialstyrelsen](#)

⁶ [Projekt: Trygga barnet - Malmö stad \(malmo.se\)](#)

utvecklingsplan. Beslut kring vilka specifika aktiviteter som ska prövas eller genomföras kommer att fattas inom ramen för denna överenskommelse.

Samlad bedömning

Förebyggande och tidiga insatser för barn och unga som riskerar en ogynnsam utveckling är en prioriterad fråga för förvaltningen. Ett fungerande samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen är avgörande för att kunna nå de barn och föräldrar som behöver stöd, och för att insatserna ska få önskad effekt. Grundskoleförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen har en etablerad samverkan på strukturell nivå och i individärenden. Förvaltningarna har identifierat ett antal gemensamma utvecklingsområden och utreder på vilket sätt samverkan ska förbättras så att fler barn kan få stöd. Det omfattar bland annat att undersöka förutsättningarna för skolsociala team och socionom i skola. Arbetet pågår och fortsätter under 2024.

Ett övergripande syfte med pågående utvecklingsarbeten är att stärka både det konsultativa stödet till skolans personal och det tidiga stödet till barn och deras föräldrar. Ytterligare ett syfte är att utveckla smidiga och snabba vägar till socialtjänstens insatser när en familj behöver mer stöd. Skolsociala team och skolsocionomer kan bidra till en bättre samverkan mellan grundskolan och socialtjänsten och till att fler barn får rätt stöd i ett tidigare skede, utan att det ska krävas en orosanmälan. Detta är också grundläggande i samverkansmodellerna som redan används.

Det finns flera likheter mellan de befintliga insatserna och skolsociala team samt skolsocionom. Förvaltningarna behöver samordna nya utvecklingsarbeten med pågående arbete samt bygga på befintliga strukturer för att det ska bli hållbart. Det är ett arbete som tar tid och olika lösningar kan behöva prövas. Det är viktigt att ta vara på de resurser och den kunskap som finns i förvaltningarna. Genom att förvaltningarna upprättar en överenskommelse och samlar alla gemensamma utvecklingsinsatser i en gemensam plan skapar de bättre förutsättningar för en mer systematisk och långsiktig samverkan.

Mot bakgrund av ovanstående anser förvaltningen att grundskolenämnden ska föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Ansvariga

Cecilia Holmkvist Enhetschef

Mats Johnsson Utbildningschef

Peter Lindberg Förvaltningschef